

Investigating the relationship between career decision making and attitude towards marriage among college students

Abstract

Introduction: Marriage is one of the most important decisions for every person. Various factors influence attitudes towards marriage. One of the factors that influences attitudes towards marriage may be career decision. The aim of the study was to investigate the relationship between career decision making and attitude towards marriage among students.

Method: The present research is a descriptive study. The statistical population of this research included all students of Islamic Azad University of Tehran province in the academic year of 2018-2019. The sample size was 297 people selected by random cluster sampling method using the Krejcie and Morgan table. To collect data, Betz et al.'s career decision questionnaires (1996) and Braaten and Rosen's Marital Attitude Scale (MAS) (1998) were used. Data was analyzed by using SPSS Statistics. After checking the normality of the data by Kolmogorov Smirnov test, parametric tests were used.

Results: The results showed that there is a positive and significant relationship between career decision-making and attitude towards marriage among students. Also, there is a positive and significant relationship between career path and attitude towards marriage among students. In addition, the findings indicated that there is a difference between career decision-making among male students and female students. This study also showed that there is no difference between the career paths of male and female students. Also, there was no difference between the attitudes towards marriage among male and female students and they were almost the same ($p>0.05$).

Conclusion: According to the study's findings, there is not much difference between girls' and boys' attitudes toward marriage, career decision-making and career path. It can also be concluded that one of the effective factors in the attitude towards marriage is career decision making.

Keywords: Career decision, Career path, Attitude to marriage

Article Info

Authors:

Nazanin Mahdinia ¹

Taghi Porebrahim ^{2*}

Mastoreh Sedaghat ³

Mohsen Ahmadi Tahor Soltani ⁴

Affiliations

1- Graduated from Islamic Azad University, North Tehran Branch, Tehran, Iran.

2 *- faculty member (assistant professors) of the consulting department of the Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. Email: T_pourebrahim@sbu.ac.ir

3- Assistant professor and faculty member of Psychology Department, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

4- faculty members of Baqiyatullah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

بررسی رابطه بین تصمیم گیری شغلی با نگرش به ازدواج در بین دانشجویان

چکیده

اطلاعات مقاله

نازنین مهدی نیا^۱
تقی پوراابراهیم*^۲
مستوره صداقت^۳
محسن احمدی طهور سلطانی^۴

مقدمه: ازدواج یکی از انتخاب های مهم هر فرد است. عوامل مختلفی بر نگرش به ازدواج تاثیر دارند. یکی از عوامل موثر بر نگرش ازدواج می تواند تصمیم گیری شغلی باشد. هدف پژوهش بررسی رابطه بین تصمیم گیری شغلی با نگرش به ازدواج در بین دانشجویان بود.

روش کار: روش پژوهش حاضر برحسب هدف، کاربردی و برحسب روش، همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران در سال تحصیلی ۹۹۳۱-۸۹۳۱ بود. حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان ۷۹۲ نفر به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای انتخاب شدند. برای گردآوری داده ها، از پرسشنامه های تصمیم گیری شغلی بتز و همکاران (۶۹۹۱) و نگرش به ازدواج بارتین و روزن (۸۹۹۱) استفاده شده است. تجزیه و تحلیل آماری داده ها با کمک نرم افزار SPSS انجام گرفت. پس از بررسی نرمال بودن داده ها توسط آزمون کولموگروف اسمیرنوف، از آزمون های پارامتریک استفاده شد.

یافته ها: نتایج نشان داد بین تصمیم گیری شغلی با نگرش به ازدواج در بین دانشجویان ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد و بین مسیر شغلی با نگرش به ازدواج در بین دانشجویان ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین بین تصمیم گیری شغلی در بین دانشجویان پسر با دانشجویان دختر تفاوتی مشاهده نشد و بین مسیر شغلی در بین دانشجویان پسر با دانشجویان دختر تفاوتی مشاهده نشد و بین نگرش به ازدواج در بین دانشجویان پسر با دانشجویان دختر تفاوتی مشاهده نشد و تقریباً یکسان و شبیه به هم هستند ($p < 0.05$).

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که تفاوت چندانی بین نظرات دختران و پسران درباره نگرش به ازدواج، تصمیم گیری شغلی و مسیر شغلی وجود ندارد. همچنین می توان نتیجه گرفت که یکی از عوامل موثر در نگرش به ازدواج، تصمیم گیری شغلی می باشد.

واژه های کلیدی: تصمیم گیری شغلی، مسیر شغلی، نگرش به ازدواج

وابستگی سازمانی نویسندگان

۱ دانشجوی دکتری مشاوره، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران.

۲ عضو هیات علمی (استادیار) گروه مشاوره دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید بهشتی، مدعو دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران. پست الکترونیک: T_pourebrahim@sbu.ac.ir

۳ استادیار و عضو هیات علمی گروه روانشناسی، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۴ دانشیار مرکز تحقیقات علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله، مدعو دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تهران، ایران.

مقدمه

ازدواج یکی از انتخاب های مهم و سرنوشت ساز هر فرد و از مهمترین رسوم معمول تمام جوامع است. ازدواج از مهم ترین و بنیادی ترین نوع ارتباطات محسوب می شود و در تکامل ابعاد شخصیتی، فراهم کردن ساختار و زیربنای تشکیل خانواده و گسترش نسل نقش مهمی دارد (۱، ۲). نگرش به ازدواج عبارت است از عقیده ذهنی و باورهای فرد درمورد ازدواج که در مراحل اولیه زندگی شکل گرفته و شامل سازه های نسبتاً ثابت است. افراد دارای نگرش مثبت نسبت به ازدواج، ازدواج فعلی یا آینده خود را شاد و موفق می دانند، اما افرادی که دارای نگرش منفی هستند، در این مورد انتظارات مثبت کمتری از ازدواج خود دارند (۳). بنابراین نگرش درست و معیارهای مناسب مهم ترین مساله برای شروع زندگی مشترک سالم است. عوامل مختلفی بر نگرش به ازدواج تاثیر دارند. تروتز^۱ (۲۰۱۰) و وریگو و ویزر^۲ (۲۰۰۸) در مطالعات خود نشان دادند که چگونگی روابط عاشقانه والدین می تواند بر نگرش دانشجویان نسبت به روابط عاشقانه و ازدواج خود تاثیر بگذارد (۴، ۵). نتایج حاصل از مطالعه ی پورافکاری و همکاران نشان داد که ویژگی های شخصیتی مانند درونگرایی، برونگرایی، سلطه گری و سلطه پذیری نیز می توانند بر نگرش به ازدواج تاثیر بگذارند (۶). مطالعات دیگری نیز وجود دارند که تاثیر سن، استقلال زنان، تجربه طلاق، رضایت از زندگی، نگرش دوستان درباره ازدواج، روابط قبلی و هویت را در نگرش فرد نسبت به ازدواج تایید کرده اند (۷-۱۰).

یکی از عوامل موثر بر نگرش ازدواج می تواند تصمیم گیری شغلی باشد. شغل یکی از مهمترین و تاثیرگذارترین وجوه زندگی افراد است که می تواند نقش تعیین کننده ای بر تصمیمات و نگرش های افراد جامعه داشته باشد (۱۱). بنابراین انتخاب شغل از مهم ترین تصمیم هایی است که فرد در طول زندگی می گیرد. این انتخاب می تواند تحت تاثیر عوامل مختلفی قرار گیرد. در ادبیات نظری انتخاب شغل، محققان مختلف متغیرهای اصلی اثرگذار بر آن را بررسی کرده اند. از برجسته ترین موضوعات در این حیطه ارائه مدل هایی برای فرایند انتخاب شغل است. اگر چه مدل های مختلف مراحل مختلفی دارند، تقریباً همه مدل های فرایند انتخاب شغل مرحله ای از پیش تعریف شده برای این فرایند ارائه داده اند. هیرسچی و همکاران^۳ (۲۰۱۵) در مدل خود به شش مرحله توجه کرده اند که عبارتند از: ۱. نگرانی برای تصمیم گیری

در مورد شغل (آگاهی) ۲. شناخت گزینه های شغلی موجود براساس درک مهارت ها، ارزش ها، منافع خود و محیط پیرامون ۳. کاهش تعداد گزینه ها برای شناخت عمیق تر ۴. تصمیم گیری در بین گزینه ها ۵- انتخاب یکی از گزینه ها و ایجاد تعهد برای به دست آوردن آن ۶. گرفتن تصمیم قاطع و عمل به تعهد مورد نظر برای رسیدن به شغلی که انتخاب شده است (۱۲). انتخاب شغل در رویکرد پردازش اطلاعات شناختی دارای پنج مرحله CASVE^۴ است که عبارتند از: ۱. ارتباطات ۲. تجزیه و تحلیل ۳. سنتز (انتخاب با احتمال بالا) ۴. ارزش گذاری (رتبه بندی) ۵. اجرا (به وجود آوردن استراتژی برای پیاده سازی انتخاب) (۱۳). در مدل PIC^۵، به سه فاز اشاره شده است: ۱. براساس ترجیحات فرد گزینه های بالقوه شغلی متفاوت غربال می شوند، ۲. کشف گزینه های امیدوار کننده و ۳. انتخاب مناسب ترین گزینه (۱۴). با بررسی های انجام شده مشخص شد که همه مدل ها تقریباً ساختار مشابهی دارند، از این رو می توان فرایند انتخاب شغل را بر اساس مدل های فوق در سه مرحله خلاصه کرد: ۱. شناخت فرصت های شغلی بر اساس توانایی فردی و موقعیت محیط پیرامون ۲. انتخاب بهترین گزینه شغلی با توجه به وضعیت فرد و محیط پیرامون و ۳. تلاش برای به دست آوردن شغل انتخاب شده.

پرداختن به موضوع ازدواج، تصمیم گیری شغلی، مسیر شغلی، موانع و مشکلات بر سر راه آن به عنوان یک مسأله اجتماعی نیازمند تحقیق و بررسی می باشد برخی مطالعات به بررسی تاثیر فاکتور شغل بر ازدواج پرداخته اند. نیکخواه و همکاران گزارش کرده اند که امروزه تلاش برای کسب شغل و استقلال مالی و کسب موقعیت های بهتر در دختران و زنان، منفعات حاصل از ازدواج را برای آنان کاهش داده و تمایل به ازدواج زودتر را در آنان کم کرده است؛ زیرا امروزه دختران مانند گذشته به حضور در خانه به شکل سنتی اکتفا نمیکنند و ازدواج را انتخابی برای پیش برد اهداف خود می بینند که اگر با اهدافشان همسو باشد، به آن تن می دهند و در غیر این صورت، آن را به تأخیر می اندازند (۱۵).

بر اساس داده های موجود، علی رغم اهمیت تصمیم گیری شغلی، تاثیر آن بر نگرش ازدواج در دانشجویان تاکنون مورد بررسی قرار نگرفته است. بنابراین خلا آن در مطالعات به چشم می خورد. با توجه به پژوهش های صورت گرفته پژوهشگر بدنبال پاسخ به این سؤال است که آیا بین

4.-CASVE: Communication, Analysis, Synthesis, Valuing, Execution

5.-PIC:pre-screening, in-depth exploration, choice

1.Trotter

2.Riggio and Weiser

3.Hirschi, A., & Lage, D

جدول ۱ شاخص های آماری خرده مقیاس های تصمیم گیری شغلی، مسیر شغلی و نگرش به ازدواج به تفکیک جنسیت

دانشجویان دختر نفر ۱۴۸		دانشجویان پسر نفر ۱۴۹		خرده مقیاس	متغیر
انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین		
۳.۳۲	۱۶.۴۴	۴.۱۷	۱۶.۵۰	خودارزیابی صحیح	تصمیم گیری شغلی
۳.۰۵	۱۱.۹۲	۳.۲۳	۱۱.۳۷	جمع آوری اطلاعات شغلی	
۵.۱۰	۱۸.۵۳	۵.۴۸	۱۸.۵۲	انتخاب هدف	
۵.۰۵	۱۴.۷۵	۵.۰۳	۱۵.۲۱	برنامه ریزی برای آینده	
۴.۶۹	۱۴.۷۰	۴.۳۷	۱۵.۵۰	حل مسئله	
۱۵.۵۳	۷۶.۳۴	۱۷.۰۸	۷۷.۰۹	میانگین کلی	
۳.۶۶	۱۸.۱۴	۳.۶۱	۱۷.۸۷	بعد شایستگی فنی/کارکردی	مسیر شغلی
۳.۶۱	۱۸.۳۱	۴.۰۱	۱۷.۴۰	بعد شایستگی مدیریتی	
۳.۶۶	۱۸.۱۴	۳.۶۱	۱۷.۸۷	استقلال	
۳.۶۱	۱۸.۳۱	۴.۰۱	۱۷.۴۰	امنیت	
۳.۵۹	۱۸.۲۸	۳.۵۸	۱۷.۷۷	بعد خلاقیت	
۱۶.۵۴	۹۱.۱۹	۱۶.۶۹	۸۸.۲۹	میانگین کلی	
۵.۰۰	۲۵.۱۴	۴.۹۶	۲۵.۱۱	نگرش بدبینانه به ازدواج	نگرش به ازدواج
۴.۴۸	۲۱.۱۵	۴.۴۶	۲۱.۰۷	نگرش خوش بینانه به ازدواج	
۳.۴۹	۱۷.۴۲	۳.۵۰	۱۷.۳۴	نگرش واقع گرایانه به ازدواج	
۲.۹۴	۱۷.۹۹	۲.۹۴	۱۷.۹۳	نگرش ایده آل گرایانه به ازدواج	
۱۰.۸۱	۸۱.۷۰	۱۰.۷۵	۸۱.۴۶	میانگین کلی	

تصمیم گیری شغلی با نگرش به ازدواج در بین دانشجویان رابطه ای وجود دارد؟

روش پژوهش

این مطالعه از نوع مطالعات توصیفی است و از نوع همبستگی استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران در سال ۱۳۹۹ بود. با استفاده از جدول مورگان و از طریق نمونه‌گیری تصادفی خوشه ای، ۲۹۷ نفر به‌عنوان آزمودنی انتخاب شدند. بدین ترتیب که به صورت تصادفی از بین ۷۷ واحد دانشگاهی، ۹۰ واحد دانشگاهی شامل واحدهای دانشگاه علوم و تحقیقات تهران، تهران شمال، تهران جنوب، تهران مرکز، تهران شرق، تهران غرب، رباط کریم، شهرری، پرند، پردیس، صفادشت، اسلامشهر، فیروزکوه و شهریار انتخاب شدند. سپس باتوجه به پراکندگی جغرافیایی دانشکده های هر واحد دانشگاهی و عدم تجانس بین گروهی، دانشکده های هر واحد به عنوان خوشه های بعدی در نظر گرفته شد که پژوهشگر در هر دانشکده به نسبت تعداد دانشکده ها چند دانشکده را تصادفی انتخاب

نمود و پرسشنامه ها را به صورت در دسترس در بین کلیه دانشجویان دانشکده های منتخب توزیع کرد.

پس از آنکه فرم رضایت برای شرکت در مطالعه توسط شرکت کنندگان تکمیل شد، افرادی که معیارهای ورود را داشتند، در مطالعه شرکت کردند. سپس به این افراد درباره کلیه مراحل اجرای طرح آگاهی کامل داده شد. معیارهای ورود به مطالعه عبارت بود از تمایل فرد به شرکت در مطالعه، دانشجویان مقطع کارشناسی، ارشد و دکتری دانشگاه های منتخب، تحصیل در رشته تحصیلی روانشناسی یا مدیریت آموزشی و سن آنها بین ۲۰ تا ۲۷ سال باشد. همچنین معیار خروج شامل عدم تمایل به شرکت در اجرای پژوهش و عدم همکاری مناسب و یا بی دقتی در تکمیل پرسشنامه های تحقیق بود.

در این مطالعه از دو پرسشنامه استفاده شد. جهت ارزیابی تصمیم گیری شغلی از پرسشنامه های استاندارد و هنجاریابی شده تصمیم گیری شغلی بتز^۱ و همکاران (۱۹۹۶) (۱۶) استفاده شد که دارای ۷۴ سؤال ۱ گزینه ای در ۲ خرده مقیاس است. این پرسشنامه به ارزیابی خودارزیابی صحیح، جمع آوری

یکسان و شبیه به هم هستند.

بحث و نتیجه گیری

هدف از انجام این مطالعه بررسی رابطه بین تصمیم گیری شغلی با نگرش به ازدواج در بین دانشجویان بود. نتایج این مطالعه نشان داد که تفاوت چندانی بین نظرات دختران و پسران درباره نگرش به ازدواج و خرده مقیاس های آن وجود ندارد. این نتایج غیر هم راستا با مطالعه ی سرواتی و وبر^۲، (۲۰۱۱)، کتسوردا و سوگیهارا^۳ (۲۰۰۲) و حجت (۲۰۰۰) بود. سرواتی و وبر (۲۰۱۱) به بررسی نگرش نمونه ای از دانشجویان میانسال غربی راجع به نگرش آنها به ازدواج پرداختند. نتایج نشان داد که زنان نگرش قوی تری به ازدواج نسبت به مردان دارند و معتقدند که افراد عمدتاً برای عشق ازدواج می کنند. هم چنین مردان دارای نگرش های قوی تری هستند که عشق اساس ازدواج نیست (۲۰). کتسوردا و سوگیهارا نیز گزارش کردند که تفاوت جنسیتی در نگرش به ازدواج وجود دارد (۲۱). نتایج حاصل از مطالعه ی حجت و همکاران نیز نشان داد که بین نظرات مردان و زنان ایرانی مقیم آمریکا درباره نگرش به ازدواج تفاوت وجود دارد و مردان نگرش سنتی تری در این باره دارند (۲۲).

بر اساس داده های این مطالعه تفاوت چندانی بین نظرات دختران و پسران درباره تصمیم گیری شغلی، مسیر شغلی و خرده مقیاس های آن وجود ندارد. نتیجه ی به دست آمده در این پژوهش، با مطالعه ادوارد و کوینتر^۴ (۲۰۱۱) همسو بود. ادوارد و کوینتر مطالعه ای با هدف بررسی عوامل مؤثر بر انتخاب شغل در بین چهار دبیرستان کنیا انجام داده اند. تأثیر گذارترین عوامل مؤثر بر انتخاب شغل در بین دانش آموزان فرصت های پیشرفت و تجربه های یادگیری شده بود. اما تفاوت معنی داری بین زن و مرد در انتخاب شغل وجود نداشت (۲۳). درحالی که یافته های حاصل از مطالعه حاضر متضاد با نتایج مطالعات موروسی^۵ (۲۰۱۰) (۲۴) و اناچه^۶ و همکاران (۲۰۱۱) (۲۵) است. حجم نمونه و روش تحقیق متفاوت میتواند علت احتمالی نتایج متناقض باشد.

سؤال اساسی این پژوهش بررسی رابطه بین تصمیم گیری شغلی با نگرش به ازدواج در بین دانشجویان بود و یافته ها نشان دادند که بین تصمیم گیری شغلی و مسیر شغلی با

اطلاعات شغلی، انتخاب هدف، برنامه ریزی برای آینده و حل مسئله می پردازد. ضریب پایایی این پرسشنامه در مطالعه ای که در سال ۱۳۸۸ توسط حق شناس انجام شده است ۰/۷۵ تا ۰/۸۲ گزارش شده است (۱۷).

پرسشنامه دیگری که در این مطالعه استفاده شد، نگرش به ازدواج بارتین و روزن^۱ (۱۹۹۸) (۱۸) است که دارای ۷۹ سوال است و هدف آن ارزیابی نگرش افراد به ازدواج از ابعاد مختلف شامل نگرش بدبینانه به ازدواج، نگرش خوش بینانه به ازدواج، نگرش واقع گرایانه به ازدواج و نگرش ایده آل گرایانه به ازدواج می باشد. این پرسشنامه با ضریب پایایی ۰/۷۶ توسط نیلفروشان و همکاران در سال ۱۳۹۲ استفاده شده است (۱۹). جهت آزمون سؤال های پژوهش از آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین) در آمار استنباطی (ضریب همبستگی و تی گروه های مستقل) استفاده شد. تجزیه و تحلیل آماری داده ها با کمک نرم افزار SPSS انجام گرفت. پس از بررسی نرمال بودن داده ها توسط آزمون کولموگروف اسمیرنوف، از آزمون های پارامتریک استفاده شد. در تمامی آزمون ها سطح معنی داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته های پژوهش:

در این پژوهش ۲۹۷ نفر شرکت کردند. در جدول ۱ نتایج حاصل از خرده مقیاس های تصمیم گیری شغلی، مسیر شغلی و نگرش به ازدواج به تفکیک جنسیت در دانشجویان آورده شده است. نتایج حاکی از آن است که تفاوت چندانی بین نظرات دختران و پسران در باره تصمیم گیری شغلی، مسیر شغلی و خرده مقیاس های آن وجود ندارد. هم چنین تفاوت چندانی بین نظرات دختران و پسران در باره نگرش به ازدواج و خرده مقیاس های آن نیز وجود ندارد.

همچنین طبق نتایج جدول ۲ می توان اذعان نمود بین تصمیم گیری شغلی با نگرش به ازدواج و مسیر شغلی با نگرش به ازدواج ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد.

نتیجه حاصل از اجرای t گروه های مستقل در جدول ۴ نشان می دهد، t بدست آمده برای تصمیم گیری شغلی برابر با (p=۰/۶۹، d=۰/۳۹، t=۰/۳۹) مسیر شغلی برابر با (p=۰/۱۳۴، d=۰/۱۵، t=۱/۵) و برای نگرش به ازدواج هم برابر با (p=۰/۸۴، d=۰/۱۹، t=-۰/۱۹) از t جدول بحرانی (۱/۹۶) کوچکتر هستند. بنابراین می توان نتیجه گرفت تفاوت معناداری بین نمرات تصمیم گیری شغلی، مسیر شغلی و تصمیم به ازدواج دانشجویان دختر با دانشجویان پسر مشاهده نمی شود و تقریباً

جدول ۲: ضریب همبستگی بین تصمیم‌گیری شغلی و مسیر شغلی با نگرش به ازدواج

تعداد	سطح معنی داری	ضریب همبستگی R	
۲۹۶	۰/۰۰۱	۰/۵۱۷	ضریب همبستگی بین تصمیم‌گیری شغلی با نگرش به ازدواج
۲۹۶	۰/۰۰۱	۰/۲۹۳	ضریب همبستگی بین مسیر شغلی با نگرش به ازدواج

جدول ۳: نتیجه حاصل از اجرای آزمون تی گروه‌های مستقل برای مقایسه تفاوت بین تصمیم‌گیری شغلی مسیر شغلی و تصمیم به ازدواج دختران با پسران دانشجویان

متغیر	دانشجویان پسر ۱۴۹ نفر		دانشجویان دختر ۱۴۸ نفر		آماره آزمون تی مستقل	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	نسبت t	درجه آزادی
تصمیم‌گیری شغلی	۷۷/۰۹	۱۷/۰۸	۷۶/۳۴	۱۵/۵۳	۰/۳۹	۲۹۵
مسیر شغلی	۸۸/۲۹	۱۶/۶۹	۹۱/۱۹	۱۶/۵۴	-۱/۵	۲۹۵
نگرش به ازدواج	۸۱/۴۶	۱۰/۷۵	۸۱/۷۰	۱۰/۸۱	-۰/۰۱۹	۲۹۵

پرداخته، بنابراین مطالعه ایی جهت مقایسه نتایج وجود ندارد. اما برخی مطالعات به بررسی ارتباط فاکتور شغل با ازدواج پرداخته‌اند. سیفی زاده و همکاران نیز در این مورد اشاره کرده‌اند که هرچقدر منزلت شغلی بالاتر باشد دیدگاه سنتی به ازدواج کاهش می‌یابد (۲۶). در همین راستا نیک خواه و همکاران نیز گزارش کرده‌اند که کسب موقعیت‌های شغلی بالاتر در زنان موجب شده است که ازدواج را گزینه‌ای در راستای پیشرفت اهداف خود بینند و در صورت مغایرت آن با اهدافشان، آن را به تأخیر بیندازند (۱۵).

از مهم‌ترین نقاط قوت این مطالعه این است که با توجه به متغیرها و مؤلفه‌های پژوهش می‌تواند در جهت تصمیم‌گیری شغلی، مسیر شغلی و نگرش به ازدواج در بین دانشجویان مؤثر واقع شود. این پژوهش نیز مانند سایر پژوهش‌ها با محدودیت‌هایی مواجه بوده است که شامل افت آزمودنی‌های پژوهش و محدود بودن جامعه‌ی پژوهش به استان تهران و کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران می‌باشد.

در راستای نتایج پژوهش توصیه می‌شود کارگاه‌های آموزشی با عنوان تصمیم‌گیری شغلی و مسیر شغلی برای دانشجویان تشکیل گردد و همچنین نشست تخصصی در این زمینه‌ها برگزار شود. افزایش آگاهی از طریق تهیه بروشور از مزایا و

نگرش به ازدواج ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که یکی از عوامل مؤثر در نگرش به ازدواج، تصمیم‌گیری شغلی می‌باشد. در واقع مهارت‌هایی مانند حل مسئله، برنامه‌ریزی برای آینده، انتخاب هدف، خودارزیابی صحیح و جمع‌آوری اطلاعات شغلی به نگرش به ازدواج نیز مرتبط است. یعنی اگر این مهارت‌ها افزایش یابند فرد تصمیم‌گیری شغلی بهتر و نگرش به ازدواج مثبت‌تری خواهد داشت. هم‌چنین می‌توان نتیجه گرفت که هر چقدر این مهارت‌ها بهتر باشند نگرش خوشبینانه و واقع‌گرایانه به ازدواج افزایش و نگرش بدبینانه به ازدواج کاهش می‌یابد.

در نتیجه‌ی تأیید این سؤال نیز می‌توان گفت که بین مسیر شغلی با نگرش به ازدواج در بین دانشجویان نیز ارتباط مثبت و معنی دار وجود دارد. و در نهایت در مورد دیدگاه‌های یکسان دختران و پسران دانشجویان در باره تصمیم‌گیری شغلی، مسیر شغلی و تصمیم به ازدواج می‌توان ادعای نمود هرچند جنسیت تأثیر چندانی در این زمینه ایفا نمی‌کند احتمال می‌رود عوامل متعدد و ناشناخته دیگری در این زمینه وجود داشته باشد که نیاز به بررسی بیشتر است.

از آنجایی که این مطالعه اولین مطالعه ایی بود که به بررسی نقش تصمیم‌گیری شغلی بر نگرش به ازدواج

منابع

1. Higgins LT, Zheng M, Liu Y, Sun CH. Attitudes to marriage and sexual behaviors: A survey of gender and culture differences in China and United Kingdom. *Sex roles*. 2002;46(3):75-89.
2. Adamczyk K. Direct and indirect effects of relationship status through satisfaction with relationship status and fear of being single on Polish young adults' well-being. *Personality and Individual Differences*. 2017;111:51-7.
3. Willoughby BJ, Hall SS, Luczak HP. Marital paradigms: A conceptual framework for marital attitudes, values, and beliefs. *Journal of Family Issues*. 2015;36(2):188-211.
4. Riggio HR, Weiser DA. Attitudes toward marriage: Embeddedness and outcomes in personal relationships. *Personal relationships*. 2008;15(1):123-40.
5. Trotter PB. The influence of parental romantic relationships on college students' attitudes about romantic relationships. *College Student Journal*. 2010;44(1):71-84.
6. Pourafkari Nasrollah ARM, Hakiminia Behzad. Examining the relationship between personality traits and attitude to marriage; A case study of female students aged 18-25 years of Isfahan University. *Journal of Social Sciences (Azad Shoushtar University)*. 2013;21(7):73-98.
7. Belt DA. Looking at the Marital Horizons of Emerging Adults through the Lens of Identity Formation: Brigham Young University; 2016.
8. Carey KM. Effects of childhood family environment on marital attitudes: Truman State University; 2006.
9. Carroll JS, Willoughby B, Badger S, Nelson LJ, McNamara Barry C, Madsen SD. So close, yet so far away: The impact of varying marital horizons on emerging adulthood. *Journal of Ad-*

محاسن و پیامدهای عوامل مؤثر بر تصمیم‌گیری شغلی، مسیر شغلی و نگرش به ازدواج در بین دانشجویان هم می‌تواند در این زمینه راهگشا باشد. هم‌چنین با توجه به اینکه عوامل مختلفی می‌توانند بر تصمیم‌گیری شغلی، مسیر شغلی و نگرش به ازدواج دانشجویان تأثیر داشته باشند، پیشنهاد می‌شود در تحقیقات بعدی، عواملی که در این تحقیق استفاده شده است را بسط داده و عوامل جدیدتری را به آن بیفزایند.

موازن اخلاقی

ملاحظات اخلاقی در پژوهش با جلب رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان رعایت شده است؛ همچنین به افراد درباره محرمانه بودن نتایج اطمینان داده شد.

سپاسگزاری

از همه شرکت‌کنندگان در پژوهش و همه کسانی که در اجرای این پژوهش همکاری داشتند؛ تشکر و قدردانی می‌شود.

مشارکت نویسندگان

مقاله حاضر برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول بود که توسط معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال به تصویب رسیده بود؛ در تدوین این مقاله همه نویسندگان در طراحی، روش‌شناسی، مفهوم‌سازی، گردآوری و تحلیل داده‌ها، پیش‌نویس، ویراستاری و نهایی‌سازی نقش یکسانی داشتند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

- liability and validity of the scale of expectation from marriage. *the journal of behavioral sciences*. 2011;15(5):11-20.
20. Servaty L, Weber K. The relationship between gender and attitudes toward marriage. 2011.
21. Katsurada E, Sugihara Y. Gender-role identity, attitudes toward marriage, and gender-segregated school backgrounds. *Sex roles*. 2002;47(5):249-58.
22. Hojat M, Shapurian R, Foroughi D, Nayerahmadi H, Farzaneh M, Shafieyan M, et al. Gender differences in traditional attitudes toward marriage and the family: An empirical study of Iranian immigrants in the United States. *Journal of Family Issues*. 2000;21(4):419-34.
23. Edwards K, Quinter M. Factors influencing students career choices among secondary school students in Kisumu municipality, Kenya. *Journal of emerging trends in educational research and policy studies*. 2011;2(2):81-7.
24. Moorosi P. South African female principals' career paths: Understanding the gender gap in secondary school management. *Educational Management Administration & Leadership*. 2010;38(5):547-62.
25. Enache M, Sallan JM, Simo P, Fernandez V. Career attitudes and subjective career success: Tackling gender differences. *Gender in management: an International Journal*. 2011.
26. Seyfzadeh Ali GbA. Investigating the influencing factors on the attitude of students of Payam Noor Mahalat University regarding marriage. *Quarterly journal of sociological studies of youth*. 2013;5(15):89-114.
- olescent Research. 2007;22(3):219-47.
10. Abbaspour Z, Musavi SM, Amanuelahi A. The Designing and Effectiveness of a Premarital Education Program on Attitude toward Marriage and Divorce in Children of Divorce. *Journal of Woman and Family Studies*. 2021;9(3):56-77.
11. Schwartz SJ. The evolution of Eriksonian and, neo-Eriksonian identity theory and research: A review and integration. *Identity: an international journal of theory and research*. 2001;1(1):7-58.
12. Hirschi A, Läge D. The relation of secondary students' career-choice readiness to a six-phase model of career decision making. *Journal of Career Development*. 2007;34(2):164-91.
13. Sampson Jr JP, Lenz JG, Reardon RC, Peterson GW. A cognitive information processing approach to employment problem solving and decision making. *The Career Development Quarterly*. 1999;48(1):3-18.
14. Gati I, Asher I. The PIC model for career decision making: Prescreening, in-depth exploration, and choice. *Contemporary models in vocational psychology: Routledge*; 2005. p. 15-62.
15. Nikkhah HA, Fani M, Asgharpour A. Students' attitude towards marriage and factors affecting it. *Journal of Applied Sociology*. 2017;28(3):99-122.
16. Betz NE, Luzzo DA. Career assessment and the career decision-making self-efficacy scale. *Journal of career assessment*. 1996;4(4):413-28.
17. Haghshenas L, Abedi M, MEHRABI HA, AMIR JA, Baghban I. Standardization, reliability and validity of skills confidence inventory (SCI). 2010.
18. Braaten EB, Rosén LA. Development and validation of the Marital Attitude Scale. *Journal of Divorce & Remarriage*. 1998;29(3-4):83-91.
19. Nilforooshan Parisa AA, Navidian Ali, Ahmadi Ahmad Examining the factor structure, re-